

TER BESLISSING

Datum

4 oktober 2024

Onze referentie

BZ2406601

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

M,

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

4 oktober 2024

Plandatum/Deadline

Kamer

8 oktober 2024

Binnengekomen op

1 oktober 2024

Bijlage(n)

1

nota

Verzoek van het lid Ceder om een brief inzake UNRWA

Aanleiding

Verzoek gedaan door het lid Ceder (CU) om een brief inzake UNRWA met:

- 1) een reactie op het overlijden van iemand die zowel voor UNRWA als voor Hamas lijkt te hebben gewerkt,
- 2) een reactie op het OIOS-rapport, en
- 3) inzage in de contracten tussen UNRWA en het ministerie.

*- We spreken
- graag uiterlijke
tekst van
contract - wor-
waarden voor
ontbinding*

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met en ondertekening van de brief.

Kernpunten

- Het kabinet onderschrijft de zorgen rondom neutraliteit van UNRWA en hamert juist daarom op implementatie van de aanbevelingen uit het Colonna-rapport naar het neutraliteitsbeleid van de organisatie.
- Ondanks een 'robuust raamwerk' voor neutraliteitsborging blijven er uitdagingen, die NL onderschrijft. Naast zorgen over UNRWA zijn er echter ook andere overwegingen die meespelen, waaronder de positie van Nederland als betrouwbare partner en zorgen over het wegvallen van UNRWA. Dat laatste is niet alleen de mening van Nederland: we doen dit in nauw overleg met andere donoren.
- Een belangrijke ontbindende voorwaarde in het contract is de bepaling dat middelen enkel gebruikt kunnen worden voor de verwezenlijking van het afgesproken programma. Ook bevat het contract een belangrijk voorbehoud voor goedkeuring door het Parlement van de (BHO-)begroting.

7-10

Toelichting

- UNRWA – de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten – werd in 1949 opgericht op basis van een resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) in afwachting van een duurzame oplossing. De

vluchtelingenorganisatie UNHCR kent een expliciete uitzondering m.b.t. Palestijnse vluchtelingen, waardoor deze groep vluchtelingen niet binnen het mandaat van UNHCR valt. UNRWA werkt in Jordanië, Libanon, Syrië en de Palestijnse Gebieden (Gaza en Westelijke Jordaanoever).

Datum

4 oktober 2024

Onze referentie

BZ2406601

- Het door de AVVN verstrekte mandaat behelst naast humanitaire hulpverlening uitdrukkelijk ook basisdienstverlening, die normaliter van een overheid verwacht mag worden zoals onderwijs, gezondheidszorg, sociale bescherming, en infrastructuur. In deze context houdt UNRWA meer dan 700 scholen draaiende waardoor meer dan 500.000 kinderen naar school kunnen. UNRWA voert dergelijke activiteiten uit in absentie van overheden die zorg kunnen en willen dragen voor Palestijnse vluchtelingen. De organisatie vervult hiermee een belangrijke stabiliserende rol in de regio en draagt op grote schaal bij aan opvang in de regio. Voor de Palestijnse Gebieden geldt dat Israël deze taken volgens internationaal recht over dient te nemen indien UNRWA weg zou vallen.
- UNRWA heeft meer dan 30.000 medewerkers, waarvan meer dan 10.000 in Gaza werkzaam zijn. De organisatie is zodanig georganiseerd dat het mandaat uiteindelijk kan worden overgenomen door de Palestijnse legitieme regering. Dat betekent dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met lokale medewerkers. Salarisschalen van de lokale uitvoerende staf van UNRWA (leraren, medisch personeel etc) lopen daarom in de pas met salarissen van lokale overheden, zodat de lokale overheid deze diensten en ambtenaren te zijner tijd kan overnemen. Hierdoor kan UNRWA de basisvoorzieningen op een relatief goedkope manier bieden.
- Meer dan 6 miljoen Palestijnse vluchtelingen vallen onder mandaat van UNRWA. Het Europese Hof voor Rechten van de Mens heeft bepaald¹ dat staatloze Palestijnen in beginsel uitgesloten zijn van de vluchtelingenstatus wanneer zij onder de bescherming van UNRWA vallen (lees: ze zijn geregistreerd bij UNRWA), tenzij die bescherming/bijstand van UNRWA is opgehouden zónder dat er iets voor deze personen is geregeld in overeenstemming met VN-resoluties. De bescherming/bijstand van UNRWA kan volgens het Hof worden geacht te zijn opgehouden wanneer: (1) UNRWA wordt opgeheven; (2) UNRWA niet in staat is om de levensomstandigheden te bieden die horen bij zijn taak; of (3) iemand het werkgebied van UNRWA moest verlaten door dwingende omstandigheden, onafhankelijk van de wil van de betrokken persoon. In deze gevallen zouden ze in aanmerking komen voor vluchtelingenstatus onder UNHCR.
- UNRWA heeft een zeer grote rol in de hulpverlening in de Palestijnse Gebieden, maar er is geen sprake van een monopolie. Nederland geeft ook hulp via de Rode Kruis- en Halve Maanbeweging, de Dutch Relief Alliance en andere VN-organisaties zoals het Wereldvoedselprogramma en UNICEF. Tegelijkertijd werken deze organisaties in dezelfde uitdagende context, en nemen risico's niet af door hulp via deze organisaties op te schalen. Daarnaast maken andere hulporganisaties gebruik van de infrastructuur van UNRWA. Ook zijn deze organisaties niet gemandateerd en/of geëquipeerd om naast humanitaire hulp ook basisdienstverlening te verzorgen.

¹ een uitspraak van het Hof van Justitie voor de Europese Unie (C-563/22, SN en LN, van 13 juni 2024)

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=BD6F2F5036B10E0634A52E39B0AF0F03?text=&docid=287065&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=8231735>